

Bazı Nitelikli Sanayi Tipi Domates Genotiplerinin Morfolojik Özellikleri*

Ünal KAL^{1*}, Önder TÜRKMEN², Erdoğan EŞREF HAKKI³

¹Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi,Kadirli Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, 80760, Kadirli/OSMANİYE

² Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü, 42031 Kampüs/KONYA

³Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü, 42031 Kampüs/KONYA

Özet: Bu çalışmada 95 adet sanayi tipi domates genotipi kullanılmıştır. Genotiplerin morfolojik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla her genotipten 20'şer bitki olacak şekilde 21 Mart 2015 tarihinde Antalya'da Nadide Tarım Ltd. Şti. firmasına ait seraya dikilmiştir. Araştırmada fidelerde antosiyanin renklenmesi; bitkilerde büyüme türü, büyüme gücü, boğum arası uzunluğu; yapraklarda yaprak durumu, yaprak uzunluğu, yaprak genişliği, ana eksene göre yaprak sapının durumu; salkımlarda ortalama çiçek sayısı, çiçek tüylenmesi ve çiçeklenme zamanına bakılmıştır. Araştırma sonucunda genotiplerin %7,4 'ünde antosiyanin renklenmesi mevcut iken %92,6'sında mevcut değil olarak bulunmuştur. Genotiplerin büyüme türü açısından %66,3'ü sınırlı iken %33,7'si sınırlı değil, büyüme gücü açısından %26,3'ü az sayıda %57,9'u orta, %15,8 çok büyüme gücüne sahip bulunmuştur. Genotiplerin %46'sında boğum arası uzunlukları kısa, %40'ında orta ve %13,7 uzun, yaprak durumu %42,1 yapraklar yarı dik, %47,4 yatay, %10,5 yarı sarkık olarak tespit edilmiştir. Genotiplerin yaprak uzunlukları %15,8 kısa, %43,8 orta, %41,1 uzun; yaprak genişliği %15,8 dar, %63,2 orta ve %21,1 geniş bulunmuştur. Genotiplerin %48,4 'ünde küçük yaprakçık var, %51,6'sında yok olarak belirlenmiştir. Genotiplerin gövdeye göre yaprak sapının durumu %31,6 yarı dik, %65,3 yatay, %3,2 yarı sarkık bulunmuştur. Genotiplerin salkımlarında ortalama 6 adet çiçek olduğu görülmüştür. Genotiplerin %58,9 unda çiçeklerinde tüylenme mevcut, %41,1 çiçeklerinde tüylenme yok ya da çok az bulunmuştur. Genotiplerin %57,9 unda çiçeklenme erken, %42,1 inde orta süreli olarak belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Domates, morfolojik özellikler

Morphological Properties of Some Qualified Industrial Type Tomato Genotypes

Abstract : In this study, 95 pieces of industrial tomato genotypes were used. In order to conduct morphological characterization, the genotypes were planted in the greenhouse of the Nadide Tarım Ltd. Şti. in Antalya on March 21, in 2015 and each genotype is consisted of 20 plants. As a result of research, it was founded that, 7,4% of the genotypes had anthocyanin coloration while 92,6% of them had not anthocyanin coloration. It was determined that according to the growth type, 66,3% of the genotypes was determinate while 33,7% of them was not determinate. In terms of growth power, 26,3% of the genotypes was low, 57,9% was medium and 15,8% of them was high. According to internode length among the genotypes, 46% short, 40% medium and 13,7% long; it was founded that leaves 42,1% of the genotypes were subvertical, 47,4% of them was horizontal

* Ünal KAL. Tel.: +9-506-799-4842
E-posta adresi: unalkal@osmaniye.edu.tr

and 10,5 % of them was subpendulous. It was determined that leaf length 15,8% of genotypes was short, 43,8% of them was medium, 41,1% of them was long while leaf width 15,8% of genotypes was narrow, 63,2% of them was medium and 21,1% was wide and 48,4% of the genotypes was small leaflet existent while 51,6% not existent. It was determined that according to the stock state of the petiole, 31,6% of the genotypes was subvertical, 65,3% was horizontal and 3,2% was subpendulous. It was showed that in clusters of genotypes had average 6 flowers. It was founded that, 58,9% of the genotypes was early florescence and 42,1% had mid-term florescence

Key words: Tomato, morphological characteristics

GİRİŞ

Dünyada ve ülkemizde en çok yetiştiriciliği yapılan sebzelerden birisi domatestir. Dünya domates üretimi 177.042.359 ton, Türkiye'de ki üretimi ise 12.600.000 tondur [1]. Bu üretim miktarıyla ülkemiz dünyada 4. sırada yer almaktadır. Ülkemizde 558.549 da alanda yaklaşık 4 milyon ton salçalık domates üretimi yapılmaktadır [2]. Türkiye'de salçalık veya başka bir ifade ile sanayilik domates üretiminde verimlilik 60,94 ton/ha'dır. Ülkemizde işlenmiş gıda sanayisinde önemli bir yere sahip olan domates, işlenmeye başlanan ilk tarım ürünlerindedir. Ayrıca bu sektörde ülkemize büyük ölçüde döviz girdileri sağlamaktadır [3]. Bu yönüyle de sanayi domatesi ıslah çalışmaları da önem kazanmaktadır.

Ülkemizde domates her bölgede yetişme imkânı bulsa da, sanayi tipi domates üretimi daha çok Marmara ve Ege Bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Bu bölgelerde özellikle Bursa, Manisa ve İzmir gibi iller sanayi tipi domates üretiminde önde gelmektedir. Türkiye'de üretilen domatesin yaklaşık %20-30'u gıda sanayinde işlenmektedir. Bu oran içerisinde de %80'i salça, %15'i konserve domates üretimi için, kalan kısım ise diğer işlenmiş domates ürünlerinde (ketçap, domates suyu vb.) kullanılmaktadır [4]. Yaptıkları bir çalışmada [5] Kaliforniya'da son 80 yılda geliştirilen önemli sanayi tipi domates çeşitlerini morfolojik, fizyolojik ve fenolojik özellikler bakımından değerlendirmişlerdir. Yapılan diğer bir çalışmada [6], bitki aktivatörlerinin sanayi domatesi üzerinde morfolojik ve fizyolojik etkilerini araştırılmıştır. Çalışma sonucunda bitki aktivatörleri uygulamaları arasında önemli farklılıklar olduğu ortaya koyulmuştur. Araştırmacılar [7] yaptıkları çalışmada farklı domates genotiplerinin morfolojik özelliklerini, verim ve meyve özelliklerini incelemiş, çalışma sonucunda bitkisel özellikler bakımından genotipler arasında farklılıklar olduğunu bildirmişlerdir.

Bu çalışma sanayi tipi domates ıslahında kullanılabilecek genotiplerin bazı morfolojik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL YÖNTEM

Çalışmanın genetik materyalini sanayi tipi olduğu düşünülen 95 adet genotip oluşturmuştur. 10 Şubat 2015 tarihinde Antalya'nın Aksu ilçesinde Nadide Tarım Tohum Üretimi Gıda İth. İhr. İnş. Peysaj Tic. Ve San. Ltd. Şti. firmasına ait seralarda tohum ekimi için hazırlıklar yapılmıştır. Viyoller içerisine torf doldurulmuş ve tohumlar bu viyollere ekilmiştir. Yaklaşık 10 gün sonra tohumlarda çıkış görülmüştür. Fideler gerçek yaprak oluşturmaya başladıktan sonra viyollerde bir bitki kalacak şekilde seyreltme işlemi yapılmıştır.

21 Mart tarihinde her genotipten 20 bitki olacak şekilde seraya fideler dikilmiştir. Fideler dikildikten sonra gerekli bakım işlemleri yapılmıştır. 7-8 mayıs tarihlerinde domates fideleri morfolojik gözlemlerin alınması için uygun duruma gelmiş ve her genotipten 10'ar adet bitki seçilerek ilk gözlemler alınmıştır.

Yapılan çalışmada; fidelerde antosiyanin renklenmesi (mevcut - mevcut değil); bitkilerde, büyüme türü (sınırlı - sınırlı değil), büyüme gücü (az sayıda - orta - çok sayıda), boğum arası uzunluğu (kısa - orta - uzun); yapraklarda, yaprak durumu (yarı dikey - yatay - yarı sarkık), yaprak uzunluğu (kısa - orta - uzun), yaprak genişliği (dar - orta - geniş), ana eksene göre yaprak sapının durumu (yarı dikey - yatay - yarı sarkık) ; salkımlarda ortalama çiçek sayısı (adet), çiçek tüylenmesi (yok veya çok az – mevcut) ve çiçeklenme zamanına (erken - orta - geç) bakılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Sanayi tipi domates genotiplerinde yapılan çalışma sonucunda; genotiplerin 7 tanesinde antosiyanin renklenmesi bakımından renklenme mevcut (%7,4), 88 tanesinde mevcut değil (%92,6) olarak bulunmuştur. Genotipler büyüme türü açısından incelenmiş ve 63 genotip sınırlı (%66,3), 32 genotip sınırlı değil (%33,7) olarak görülmüştür. Genotiplerin büyüme gücü incelendiğinde 25 genotip az sayıda (%26,3), 55 genotip orta (%57,9), 15 genotip (%15,8) çok büyüme gücüne sahip olduğu görülmüştür. Boğum arası uzunluklar incelenmiş ve 44 genotipin boğum arası kısa (%46), 38 genotipin orta (%40) ve 13 genotipin uzun (%13,7) olduğu belirlenmiştir. Yaprak durumu açısından genotipler incelenmiş 40 genotipte yapraklar yarı dikey (%42,1), 45 genotipte yatay (%47,4), 10 genotipte ise yarı sarkık (%10,5) bulunmuştur. Genotipler yaprak uzunluklarına göre incelenmiş 15 genotipin yaprak uzunluğu kısa (%15,8), 41 genotipin orta (%43,8), 39 genotipin ise uzun (%41,1) yapraklı olduğu görülmüştür. Yaprak genişliği bakımından genotipler incelenmiş; 15 genotipin dar (%15,8), 60 genotipin orta(%63,2) ve 20 genotipin geniş yapraklı (%21,1) olduğu görülmüştür. Ana eksene göre yaprak sapının durumuna bakılmış 30 genotip yarı dik (%31,6), 62 genotip yatay (%65,3), 3 genotip yarı sarkık (%3,2) çıkmıştır. Salkımdaki ortalama çiçek sayılarına bakılmış, salkımlarda ortalama 6 adet çiçek olduğu görülmüştür. Bu genotiplerin içinde en az 4, en fazla 10 adet çiçeğe sahip genotipler bulunmaktadır. ST 71, ST 89, ST 76, ST 41,

ST 19 nolu genotipler salkımlarında ortalama 4 adet çiçek ile en az çiçek sayısına sahip genotipler iken ST 27 nolu genotipin ortalama 10 adet çiçekle en fazla çiçek sayısına sahip genotip olduğu görülmüştür. Çiçeklerin tüylenme durumuna bakılmış; 56 genotipin çiçeklerinde tüylenme mevcut (%58,9), 39 genotipin çiçeklerinde tüylenme yok ya da çok az bulunmuştur. Bitkiler çiçeklenme zamanına göre değerlendirilmiş genotiplerin 55 tanesinde erken çiçeklenme (%57,9), 40 tanesinde orta süreli çiçeklenme (%42,1) görülmüştür (Tablo 1).

Tablo 1. Alınan morfolojik gözlemler

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
St62	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Geniş	Var	Yatay	6±0,8	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St65	Mevcut	S.D.	Orta	Orta	Yatay	Uzun	Orta	Yok	Yatay	6±0,7	Yok	Mevcut	Orta
St67	M.D.	S.D.	Az Sayıda	Orta	Y.D.	Orta	Geniş	Yok	Yatay	6±1,2	Yok	Mevcut	Orta
St69	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Y.S.	Orta	Orta	Yok	Yatay	6±1,3	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St71	M.D.	S.D.	Az Sayıda	Kısa	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yarı Dik	4±0	Yok	Mevcut	Erken
St63	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Y.D.	Uzun	Orta	Var	Yatay	6±1,2	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St64	Mevcut	S.D.	Orta	Orta	Yatay	Uzun	Orta	Yok	Yatay	5±1,2	Yok	Mevcut	Erken
St66	M.D.	Sınırlı	Az Sayıda	Kısa	Y.S.	Kısa	Orta	Var	Yatay	6±1,1	Yok	Mevcut	Orta
St68	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Yatay	Orta	Geniş	Yok	Yatay	6±1,1	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St89	M.D.	Sınırlı	Az Sayıda	Kısa	Yatay	Uzun	Geniş	Yok	Yatay	4±1,1	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St83	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yarı Dik	5±1,1	Yok	Mevcut	Erken
St86	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Yatay	Uzun	Orta	Var	Yarı Dik	8±0,9	Yok	Mevcut	Orta
St88	M.D.	S.D.	Çok	Orta	Y.D.	Orta	Geniş	Var	Yatay	9±1,5	Yok	Mevcut	Erken
St72	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Y.D.	Orta	Orta	Var	Yatay	7±0,9	Var	Mevcut	Erken
St84	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Y.D.	Kısa	Dar	Var	Yatay	5±0,6	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St85	M.D.	S.D.	Çok	Orta	Y.D.	Uzun	Orta	Var	Yatay	5±1,4	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St87	M.D.	S.D.	Az Sayıda	Orta	Y.S.	Uzun	Geniş	Var	Yatay	6±1,3	Yok	Mevcut	Erken
St70	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Uzun	Orta	Var	Y.D.	5±1	Yok	Mevcut	Erken
St73	M.D.	Sınırlı	Az Sayıda	Kısa	Y.D.	Uzun	Orta	Yok	Yatay	5±1,6	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St74	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Uzun	Dar	Var	Yarı Dik	6±0,8	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St91	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Yatay	Orta	Geniş	Var	Yatay	5±1,8	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St93	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yatay	6±1,2	Yok	Mevcut	Orta
St95	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Uzun	Orta	Var	Yatay	6±0,6	Yok	Mevcut	Erken
St39	M.D.	S.D.	Az Sayıda	Uzun	Yatay	Uzun	Geniş	Yok	Yatay	6±1,2	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St75	M.D.	Sınırlı	Az Sayıda	Kısa	Yatay	Uzun	Dar	Var	Yatay	7±1,4	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St90	M.D.	S.D.	Çok	Orta	Y.D.	Uzun	Dar	Var	Yarı Dik	8±1,5	Yok	Mevcut	Orta
St92	M.D.	S.D.	Çok	Orta	Y.D.	Uzun	Geniş	Var	Yarı Dik	7±2	Yok	Mevcut	Erken
St94	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Orta	Var	Yatay	5±0,8	Yok	Mevcut	Erken
St96	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Yatay	Kısa	Orta	Var	Yatay	7±1,1	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St38	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Kısa	Dar	Var	Yatay	6±1,2	Var	Y.Ç.A.	Erken
St58	M.D.	Sınırlı	Az	Kısa	Y.D.	Kısa	Orta	Var	Yarı	8±1,4	Yok	Mevcut	Erken

St60	M.D.	Sınırlı	Sayıda Az Sayıda	Orta	Yatay	Kısa	Dar	Yok	Dik Yarı Dik	8±2,1	Yok	Mevcut	Erken
St76	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Dar	Yok	Yarı Dik	4±2,1	Yok	Mevcut	Erken
St77	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Y.D.	Uzun	Geniş	Var	Yatay	7±2	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St40	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Y.D.	Orta	Dar	Yok	Yarı Dik	6±0,9	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St41	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yatay	4±1,1	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St59	M.D.	S.D.	Orta	Uzun	Y.D.	Uzun	Orta	Yok	Yatay	7±1,6	Yok	Mevcut	Erken
St61	M.D.	Sınırlı	Sayıda Az Sayıda	Kısa	Yatay	Kısa	Orta	Yok	Yatay	6±1,6	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St78	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Y.S.	Orta	Orta	Yok	Yarı Dik	5±0,9	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St79	M.D.	Sınırlı	Sayıda Az Sayıda	Kısa	Y.D.	Kısa	Dar	Var	Yarı Dik	6±1,3	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St82	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yarı Dik	6±1,2	Yok	Mevcut	Orta
St50	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Kısa	Orta	Var	Yarı Dik	6±1,2	Yok	Mevcut	Orta
St52	M.D.	S.D.	Sayıda Az Sayıda	Orta	Y.S.	Uzun	Dar	Var	Yatay	7±1,2	Yok	Mevcut	Erken
St42	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Yatay	Orta	Orta	Var	Yatay	7±2,1	Yok	Mevcut	Erken
St80	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Uzun	Geniş	Var	Yatay	7±1,5	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St81	M.D.	S.D.	Çok	Uzun	Y.D.	Uzun	Geniş	Var	Yarı Dik	9±2,6	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St51	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Y.D.	Uzun	Orta	Yok	Yatay	6±0,7	Yok	Mevcut	Erken
St53	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Y.D.	Orta	Geniş	Var	Yarı Dik	8±1,2	Yok	Mevcut	Erken
St45	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Yatay	Uzun	Geniş	Var	Yatay	5±1,1	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St43	M.D.	Sınırlı	Sayıda Az Sayıda	Kısa	Yatay	Uzun	Orta	Yok	Yatay	6±1,3	Yok	Mevcut	Orta
St55	M.D.	Sınırlı	Sayıda Az Sayıda	Kısa	Y.D.	Uzun	Orta	Yok	Yatay	5±0,9	Yok	Mevcut	Orta
St57	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Y.D.	Uzun	Orta	Var	Yatay	7±1,4	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St35	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Y.S.	Uzun	Orta	Var	Yarı Dik	5±0,9	Yok	Mevcut	Orta
St44	M.D.	S.D.	Orta	Kısa	Y.D.	Orta	Orta	Var	Yatay	6±1,1	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St54	M.D.	S.D.	Orta	Uzun	Y.D.	Uzun	Orta	Var	Yatay	8±1,9	Yok	Mevcut	Orta
St56	M.D.	Sınırlı	Çok	Uzun	Y.D.	Orta	Orta	Var	Yatay	7±2,2	Yok	Mevcut	Orta
St34	Mevcut	Sınırlı	Sayıda Az Sayıda	Orta	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yatay	6±1,1	Yok	Mevcut	Orta
St36	M.D.	Sınırlı	Sayıda Az Sayıda	Kısa	Y.S.	Kısa	Orta	Yok	Yatay	6±1,1	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St31	M.D.	Sınırlı	Sayıda Az Sayıda	Orta	Y.D.	Uzun	Orta	Yok	Yatay	6±1,6	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St33	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Y.D.	Uzun	Orta	Yok	Yatay	6±1,3	Yok	Mevcut	Orta
St10	M.D.	Sınırlı	Çok	Orta	Y.D.	Uzun	Orta	Var	Yatay	5±0,7	Yok	Mevcut	Erken
St12	M.D.	Sınırlı	Çok	Kısa	Y.D.	Orta	Dar	Var	Yatay	6±0,6	Yok	Mevcut	Erken
St37	M.D.	S.D.	Orta	Uzun	Y.D.	Uzun	Orta	Var	Yatay	7±2,1	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St30	M.D.	Sınırlı	Çok	Uzun	Y.D.	Uzun	Geniş	Yok	Yatay	8±1,8	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St32	M.D.	Sınırlı	Çok	Orta	Y.D.	Orta	Geniş	Yok	Yarı Dik	5±0,5	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St11	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Y.D.	Uzun	Orta	Yok	Yatay	6±0,7	Yok	Mevcut	Orta
St13	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Y.D.	Kısa	Dar	Yok	Yarı Dik	5±0,5	Yok	Mevcut	Orta
St19	M.D.	Sınırlı	Sayıda Az Sayıda	Kısa	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yatay	4±1,2	Yok	Mevcut	Orta

Ünal KAL, Önder TÜRKMEN, Erdoğan EŞREF HAKKI

St14	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Y.S.	Uzun	Orta	Yok	Yatay	6±0,8	Yok	Mevcut	Erken
St17	Mevcut	S.D.	Orta	Uzun	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yatay	7±0,9	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St18	M.D.	S.D.	Az Sayıda	Uzun	Y.D.	Orta	Orta	Var	Y.S.	6±1,2	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St26	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Orta	Var	Yatay	5±0,9	Yok	Mevcut	Erken
St15	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Orta	Var	Yarı Dik	6±1,1	Yok	Mevcut	Orta
St16	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Yatay	Uzun	Orta	Yok	Yatay	9±2,3	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St20	M.D.	Sınırlı	Az Sayıda	Orta	Y.D.	Orta	Orta	Var	Yarı Dik	5±1,4	Yok	Mevcut	Erken
St21	M.D.	Sınırlı	Az Sayıda	Kısa	Y.D.	Kısa	Dar	Yok	Yarı Dik	7±2	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St28	M.D.	S.D.	Orta	Orta	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yarı Dik	6±1,3	Yok	Mevcut	Erken
St29	M.D.	S.D.	Çok	Uzun	Y.D.	Uzun	Geniş	Yok	Yatay	9±2,3	Yok	Mevcut	Orta
St48	Mevcut	Sınırlı	Çok	Kısa	Y.D.	Orta	Orta	Yok	Yatay	6±0,7	Yok	Mevcut	Erken
St49	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yarı Dik	6±0,8	Yok	Mevcut	Erken
St23	M.D.	S.D.	Orta	Uzun	Y.D.	Orta	Orta	Var	Yatay	8±2,4	Yok	Mevcut	Erken
St27	M.D.	S.D.	Çok	Uzun	Yatay	Orta	Orta	Yok	Y.S.	10±2,4	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St46	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Yatay	Uzun	Orta	Yok	Yatay	6±0,7	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St47	M.D.	S.D.	Orta	Uzun	Y.S.	Uzun	Orta	Var	Y.S.	6±1	Yok	Mevcut	Erken
St22	M.D.	Sınırlı	Çok	Kısa	Yatay	Orta	Geniş	Yok	Yatay	5±0,7	Yok	Mevcut	Erken
St24	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Dar	Var	Yarı Dik	5±0,8	Yok	Y.Ç.A.	Erken
St25	M.D.	Sınırlı	Çok	Kısa	Y.D.	Orta	Orta	Yok	Yarı Dik	7±0,8	Yok	Mevcut	Orta
St4	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Y.D.	Orta	Orta	Var	Yatay	5±0,8	Yok	Mevcut	Orta
St6	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Orta	Orta	Yok	Yatay	5±0,8	Yok	Mevcut	Erken
St7	M.D.	Sınırlı	Az Sayıda	Kısa	Y.D.	Orta	Orta	Yok	Yarı Dik	5±0,6	Yok	Mevcut	Erken
St1	M.D.	Sınırlı	Az Sayıda	Kısa	Y.S.	Kısa	Orta	Yok	Yatay	5±0,8	Yok	Mevcut	Orta
St2	M.D.	Sınırlı	Orta	Kısa	Yatay	Kısa	Orta	Yok	Yatay	7±0,9	Yok	Mevcut	Orta
St3	Mevcut	Sınırlı	Az Sayıda	Kısa	Yatay	Kısa	Dar	Yok	Yatay	7±1,4	Yok	Y.Ç.A.	Orta
St5	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Yatay	Orta	Geniş	Var	Yarı Dik	6±1,3	Yok	Mevcut	Orta
St8	M.D.	Sınırlı	Orta	Orta	Yatay	Uzun	Geniş	Yok	Yarı Dik	6±0,9	Yok	Y.Ç.A.	Orta
Ort.										6±1,2			

Tablodaki kısaltmalar: A: Antosiyanin renklenmesi, B: Büyüme türü, C: Büyüme gücü, D: Boğum arası uzunluğu, E: Yaprak durumu, F: Yaprak uzunluğu, G: Yaprak genişliği, H: Yaprak ayası, I: Ana eksene göre yaprak sapı, J: Salkımdaki çiçek sayısı, K: İlk boğumda çiçek salkımı, L: Çiçek tüylenmesi, M: Çiçeklenme zamanı, M.D.: Mevcut değil, S.D.: Sınırlı değil, Y.Ç.A.: Yok veya çok az, Y.S. Yarı Sarkık, Y.D.: Yarı dikey

SONUÇ

Çalışma devam etmekte olup hedeflendiği gibi tamamlandığında üretici ve tüketici taleplerine cevap verebilecek adına doğru, verimli ve kaliteli sanayi tipi F1 domates çeşitler sunulabilecektir. Bu sayede yurtdışı kaynaklardan temin edilerek ülkemizde satışa sunulan F1 hibrit domates çeşitleriyle rekabet edebilecek yerli hibrit domates çeşitleri piyasaya sunulacaktır.

TEŞEKKÜR

*T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na ve Nadide Tarım'a 0652.STZ.2014 numaralı SANTEZ projesine destekleri için teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

1. Anonymous, FAO. (2016) <http://www.fao.org/faostat/en/#data/QC> Erişim tarihi:10.03.2018
2. Anonim, (2016) <http://rapory.tuik.gov.tr/27-03-2018-17:19:18-6228081841311932807448495251.html?> Erişim tarihi:27.03.2018
3. Sönmez İ, Beşirli G, (2011) Bazı sanayi domatesi hatları ve özellikleri. Bahçe 40 (1): 17 – 21
4. Sarısaçlı İ.E, Salça, (2009) www.igeme.gov.tr (erişim 15.10.2015).
5. Barrios-Masias FH, Jackson LE, (2014) California processing tomatoes: Morphological, physiological and phenological traits associated with crop improvement during the last 80 years. Eur J Agron, 53, 45-55.
6. Türküsay H, Tosun N, Yıldız S, Saygılı H, (2009) Effects of Plant Activators on Physiological and Morphological Parameters of Processing Tomato. II. International Symposium on Tomato Diseases, 808, 431-5.
7. Turhan A, Şeniz V, (2009) Türkiye’de yetiştirilen bazı domates gen kaynaklarının verim, meyve ve morfolojik özelliklerinin belirlenmesi. Selçuk Gıda Ve Tarım Bilimleri Dergisi. 23(50), 52-59.